

...barem u badnjoj noći cjeloviti himan Slave na čast Novorođenom...

Znakovito i posebnom simbolikom prožeto vrijeme u crkvenoj liturgijskoj godini nazivamo došašće ili advent. U tom razdoblju u liturgiji dominiraju odabrani biblijski tekstovi, ljubičasta boja, a na poseban način liturgijsko glazbeni repertorij ima snažnu prepoznatljivost i biblijsku utemeljenost sa sadržajima iščekivanjima novorođenoga Spasitelja, naviještanog u proročkim i evanđeoskim spisima. Prije se tom razdoblju pridavalo snažno pokorničko obilježje, slično kao i korizmi. U naše vrijeme to je ublaženo ali se ipak preporuča suzdržanost od velikih slavlja i gozbi. U liturgijskoj simbolici došašća stoga se izostavlja radostan himan *Slava* kao znak kršćanskog klicanja i to zbog toga da bi u božićnoj noći što svečanije i gromoglasnije zazvučao, kao oduševljen i radošću prožet poklik novorođenom Kralju.

Crkvenim glazbenicima je poznato da službena liturgijska pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* od broja 339 do 381 nudi repertorij za pjevanje u došašću. Pjesme koje se pjevaju trebale bi biti u skladu s liturgijskim vremenom, a napose bi trebalo poštivati lekcionar

s predviđenim otpjevnim psalmom kojega se ne može zamijeniti nekim drugim. Propisani psalmi nalaze se u pjesmarici i to pod brojem 110 za drugu nedjelju došašća, pod brojem 347 za treću i pod brojem 348 za četvrtu. Za prvu nedjelju došašća otpjevni psalm nije u pjesmarici. Stoga će se moći pronaći na stranicama Hrvatskog društva crkvenih glazbenika ili Živom vrelu. Bilo bi pohvalno kad bismo postigli barem poštivanje zadanog otpjevnog psalma u došašću.

Himan *Slava*, kako je već rečeno, u došašću se ne pjeva. Šutnja toga veličanstvenog himna trojedinom Bogu trebala bi potaknuti sve voditelje pjevanja po našim crkvama da se barem u božićnoj noći čuje cjeloviti tekst koji je propisan liturgijskim knjigama. To bi tada odgovaralo duhu simboličke šutnje *Slave* četiri tjedna koliko traje došašće i ponovne pojave u radosnom božićnom vremenu, kao radosne himne trojedinom Bogu – Ocu, Sinu i Duhu Svetom – koju kliče sav oduševljeni božji narod. Mnogi neće moći odoljeti pa će i u badnjoj noći umjesto cjelovite *Slave* zapjevati parafrazu poznate popijevke *Svim na zemlji*. Jasno je da su kod mnogih snažnije običajne prakse od liturgijskih preporuka i zakona ili onaj poznati izgovor koji se često čuje od svećenika ili zborovođa: pa jedino to znamo ili znaju. Krajnje je vrijeme da se i s vjerničkim narodom počine malo učiti pjevanje. Koliko god se to čini neizvedivo i teško provedivo, uz malo dobre volje i pastoralne spretnosti moglo bi se puno učiniti i na tom planu. Oslanjamo se samo na davna stečena znanja starijih narašta-

ja pa je moguće da će i s njima otići u grob veliki dio naše narodne pučke popijevke.

Priprava za Božić bila bi i to da s narodom naučimo pučku *Slavu* koja bi snažno odjeknula u božićnoj noći, a dragu nam popijevku *Svim na zemlji* možemo ionako pjevati u cijelom božićnom vremenu. Uz malo organizacije i dobre volje moglo bi se puno toga postići, posebno po našim župama gdje narod rado pjeva. Izmjenjivanjem zbora i puka u pjevanju *Slave* postigla bi se veličanstveno blagdansko ozračje, priželjkivano i preporučivano Drugim vatikanskim saborom. Spretnim aranžiranjem i preraspodjelom za zbor i puk najjednostavnije melodije pučke *Slave*, mogao bi se postići veličanstveni dijalog liturgijskog pjevanja.

Pridržavanjem minimalnih liturgijskih propisa, posebno u jakim liturgijskim vremenima kao što su došašće i korizma, liturgijska glazba doista može postati glasnik liturgije i prema riječima bibličara Gianfranca Ravasija ostvariti mnogostruku ulogu: objaviteljsku, duhovnu, kristološku i eklezijalnu (G. Ravasi, *Teologija i glazba*).

U tom svjetlu pjevanje i glazba nisu samo ukras i koreografija, već doista sastavni dio svečane liturgije s točno određenom eklezijalnom ulogom.

Svim članovima Hrvatskog društva crkvenih glazbenika, pretplatnicima časopisa *Sv. Cecilija* i svim voditeljima crkvenog pjevanja kao i njihovim zborovima diljem Hrvatske, radosne, pjesmom podržane i Božjom milošću okrijepljene dane došašća te blagoslovljen Božić želim.

Miroslav Martinjak